

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:

Brazilijoje metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 milreisu, pusm. 6 milr.

Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr pusmečiui 10 milr.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:

Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

Lietuvių S-gos Brazilijoje Organas
LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Redakcija taisy savo nuožiu-
Nesunaudotų rankraščių nesaugo
ir savo išomomis negražina.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Gruodžio - Dezembro mėn. 10 d.

NR. 50 (518)

Taikos bloko lūžimas ir Lietuvos ateitis.

(Pabaiga)

Mes tik galime palaikyti taikos apsisprendimo teisės principą, kuriuo vardu buvo padaryta Čekoslovakijai nepataisoma žala. Tačiau tam apsisprendimui vykdyti turėjo būti išpildytos šios sąlygos:

1) Toks apsisprendimas turi būti visuotinis, bet ne vienoj šalyje, nors valstybėj brutaliai naikinant kokią nors agresorių, atidarant kelius imperiškai ekspansijai, ir juo laisvai, tenkinant pretenzijas dar tokios valstybės, kaip Lenkija, kuri pati yra svetimų tautų kalėjimas.

2) Tos teisės vykdymas neturi reikšti kapituliacijos smurtingai teisėse.

3) Apsisprendimas negalėjo būti vykdomas smogikams terorizuojant iš vidaus ir išorės jėgoms spaudimui išpūdyje.

4) Tuo atveju, jei po ramaus, nepasidūžiamo, plebiscito sritis būtų inkorporuota į kitą valstybę, turėjo būti suteikta garantija nuo teroro tiems, kurie viešai būtų pareiškę savo priešingą nuomonę, nes neabejotina, kad daugelis plebiscito sričių gyventojų būtų beveliję likti Čekoslovakijoje.

5) Užtikrinti būsimųjų mažumų būvį ir

6) Turėjo būti tinkamai atlyginta visi perleidžiamajai valstybei nuostoliai, kurie su tuo perleidimu surišti.

Mūsų tauta, labiau negu kuri kita, užjaučia čekoslovakų tautos kovą, nes ir mes nesena gyvename, nes ir mūsų tie patys priešai. Tad mums sunku ramiai svarstyti Čekoslovakijos problemas. Bet faktas, kad perleidžiant Sudetijos ir Olšo sritis Lenkijai tu sąlygų nebuvo išpildyta. Sritis buvo užleistas ir be plebiscito. Tuo būdu Čekoslovakija buvo paaukota ant tikros aukuro „Marsui“, tikriau visai bergždžiai išduota.

Tokios yra negailestingos, bet nemaldomos išvados iš pasikintųjų įvykių. Kas darytina tokiu atveju mažoms ir vidutinėms valstybėms? Visos eilės Balkanų, Pabaltės, Skandinavijos ir kitų valstybių būtis daro visiškai netikra. Daugeliui jų taip pat grėšia pavojus susidurti akis į akį su galingesniu agresorium. Pasitikėti „diediniais, kurie tegelbėja tik savo kailį, būtų visiškai nesiskaitimas su tikrove. Todėl, jei jos nenori būti didžiųjų valstybių marionetėmis arba tiesiog lengvagrobium, turi burtis ir sudaryti pajėgus blokus. Jos pačios turi imtis iniciatyvos organizuoti sau saugumą. Šios tautos turi su-

prasti, kad agresoriai vadovaujasi principu „divide et impera“ Jas gali išgelbėti tik jų vienybė.

Bet šiuo atveju mums labiausiai rūpi sustiprinti Pabaltės santarvę. Čia reikia konstatuoti, kad lietuvių, latvių ir estų draugystė neatatinka momento svarbumui. Jau anksčiau teko nurodyti kitur, kad lietuviai ve da sunkią kovą su lenkybe ir germanizmo ekspansija į Baltiją. Tačiau latviai ir estai, būdami Lietuvos užnugaryje, šitų smūgių nejaučia ir ne tik nepada lietuviams toje kovoje, lyg tai visai jų neliestu, bet blogiausia, kartais ją sunkina. Jos vis dar nesupranta, kad ankštai jų likimas surištas su Lietuvos likimu. Jos kiekviena veda savitovią politiką, dažnai priešingą vienos kitai, tarsi jos būtų didelės „mocarstvos“.

Pabaltės valstybių susipratimą labai trukdė ir dabar trukdo lenkų akcija įsigyti Latvijos ir Estijos draugingumą ir, reikia pripažinti, kad tauta iki šiol lenkams sekėsi, ypač Estijoje. Estija ir dalinai Latvija tarėsi, kad sa Lenkija, jei ją kaip nors su taikiais su Lietuva, galima būtų sudaryti kokį saugumo bloką. Latvija ir Estija neparėmė Lietuvos ultimatumo dienomis, nors tas ultimatas reiškė užmetimą vienos valstybės valios pažeidžiant kitos valstybės suverenumą. Būtų buvę teisinga ir teisėta, jei Lietuva būtų buvusi priversta nutraukti nors ir pagrįstą pasyvų Lenkijos boikotavimą pasaulio pasifikacijos sumetimais tik tuo atveju, jei būtų kokia nors tarptautinė organizacija, kuri galėtų ištirti Lietuvos skundus ir priversti Lenkiją juos patenkinti. Tačiau Lietuva buvo priversta nusilenkti ne teisingumui, bet jėgai.

Tuo būdu Lenkija, priešingai Beko pareiškimams, neveda teisę ir teisingumą pagrįstos politikos, nes jos politika nėra nei savarankiška, nei, pasakysime, net lenkiška. Bekas atmetė Ryčių paktą su SSSR ir Prancūzijos garantijomis sumanytą, kurio realizavimas mažiausiai dvi dešimtmetį būtų užtikrinęs šioje Europos dalyje taiką ir Pabaltės bei pačios Lenkijos saugumą. Lenkija prisidėjo prie kolektyvinio saugumo pastangų sutrukdydama ir Tautų Sąjungos autoritetą sužlugdydama. Ji palaiko dvišalių paktų koncepciją, pagal kurią mažieji pavedami didžiųjų malonei ir veda „avantūringą „mocarstvos“ politiką.

Lenkija savo laikymusi Čekoslovakijos — Vokietijos konflikto metu iššaukė didžiausią pasipiktinimą ir pasibiaurėjimą pasau-

linėj opinioj ir išskeldama lenkų mažumos klausimą Čekoslovakijoj, pasirašė sau mirties sprendimą. Jei turėsime galvoti, kad Lenkija yra nors ne tesioginiai, tačiau didžiausia kaltininkė to, kad Vokietija galėjo atsigrąžinti, remilitarizuoti Reino zoną, užimti Austriją, sutrupinti Čekoslovakiją ir dabar kėsintis prieš Klaipėdą, tai suprasi, kad jokiai mažai valstybei ir jokiai padoriai tautai su dabartine Lenkija nepakeliui.

Pabaltės tautos turi atsirasti glaudesnio politinio, karinio, ekonominio ir kultūrinio bendra darbavimo reikalingumo supratimą. Latvija ir Estija turi suprasti, kad Lietuvos sienos yra ir jų sienos.

Pirmoj eilėj, reikia kurti šių trijų tautų vienybę, kuri niekam nesukeltų abejojimų, kad jos visos trys visada bus greta viena kitos; paskiau reikia skubiau susitarti su Skandinavijos bloku ir kitomis taikiomis mažomis tautomis. Tuo būdu susidarys blokas su atsiverančia agresoriaus jėga, ir bus nebaisus likimas.

1938, XI, 25 d.

S. Paulo.

Čemberlenas ir Halifaksas vyks į Romą.

Po paskutinių Europos įvykių Anglija ir Prancūzija pradėjo uoliai vykdyti draugingumo politiką su totalitarinėmis valstybėmis Vokietija ir Italija. Prancūzija sudarė draugingumo sutartį su Vokietija ir pagerino santykius su Italija. Anglijos santykiai su Vokietija, po Čekoslovakijos padalinimo, taip pat geri. Dabar anglų politika krypta Italijos link. Ateinančių metų pradžioje į Italiją su oficialiu vizitu žada vykti Anglijos premjeras Čemberlenas ir ministras Halifaksas. Tai anglų politikos vadovų kelionė į Romą priduos didelės reikšmės.

Brazilijos susjartinimas su Bolivija.

Bolivijos prezidentas pulk. German Busch pareiškė Brazilijos spaudos atstovams, kad Bolivijos vyriausybės svarbiausiu tikslu yra sudaryti glaudesnę politinį, kultūrinį ir ekonominį bendradarbiavimą su Brazilija. Didelis žingsnis tam bendradarbiavimui, ypač ekonominėje srityje, yra projektuojamas statyti geležinkelis tarp Santa Cruz ir Corumba. Tai bus pirmasis geležinkelis, jungiantis Braziliją su Bolivija. Šis geležinkelis padės išsiplėsti prekybiniam

Nauji vėjai Europoje.

Po Miuncheno konferencijos ir Čekoslovakijos apdraskymo Europoje politinė padėtis apri- mo. Daugelis Europos net rimtų politikų tikėjo, kad karas atitolintas ir kad naujų teritorijinių ginčų taip greitai neatsiras. Daug kas spėjo, kad Vokietija nepasitenkins Čekoslovakijos dalies pagrobimu, bet sieks dar toliau. Pirmoj eilėj turėsias iškilti kolonijų klausimas. Kolonijų klausimą Vokietija spaudoje senai kelia, bet oficialiai šio klausimo dar nepradėjo risti ir dėl Vokietijos kolonijų kol kas tarpvalstybinių rimtų ginčų nėra.

Paskutinėmis dienomis Euro-

santykiams tarp abiejų kaimyninių valstybių.

Du milijonai kiniečių ruošiasi gintis.

Iš Kinijos pranešama, kad du milijonai ir 600 tūkstančių kiniečių skubiai ruošiasi ginti Kansi miestą, prieš kurį japonai organizuoja didelę ofensyvą. Naujausios žinios praneša, kad paskutiniai keli nepasisekimai nepalaužė kiniečių kariuomenės drąsos ir energijos. Jie su didžiausiu atkaklumu ginasi nuo japonų invazijos.

Draugingumo sutartis tarp Prancūzijos ir Vokietijos.

Gruodžio 6 dieną Paryžiuje pasirašyta nauja draugingumo sutartis tarp Prancūzijos ir Vokietijos. Sutartį pasirašė Vokietijos užsienių reikalų ministras von Ribbentrop ir Prancūzijos — G. Bonnet. Apie naują sudarytą draugingumo sutartį daugumas Europos laikraščių atsiliepė palankiai ir pažymėjo, kad vokiečių—prancūzų susitarimas galės duoti rimtų garantijų Europos taikai.

Tarp Lietuvos ir Argentinos pasirašyta prekybos sutartis.

Lapkričio 25 dieną Lietuvos Ministeris J. Aukštuolis Buenos Airese su Argentinos užsienių reikalų ministru J. Cantillo pasirašė prekybos sutartį. Derybos dėl prekybos sutarties sudarymo buvo vedamos jau nuo senai. Abiem šalim pavyko galutinai susitarti ir prekybos sutartis pasirašyta.

Ta proga Lietuvos Užs. Reik. Ministeris St. Lozoraitis pasikeitė telegramomis su Argenti-

nos politinėje padangėje pasirodė papūtė nauji vėjai — iškilto netikėti nauji teritorijiniai reikalavimai, ir ne iš Vokietijos, bet iš Italijos pusės. Italijos spaudoje pasirodė visa eilė straipsnių, kuriuose nurodomas reikalas atsiimti iš Prancūzijos Korsiką, Tunisiją ir kaikurias kitas sritis. Po to Romoje ir kituose miestuose pasipylė demonstracijos prieš Prancūziją.

Šie nauji italų reikalavimai, anot laikraščių, gali padėti labai rimtai sukomplikuoti Italų imperialistiniai reikalavimai visoje Prancūzijoje ir net kaikur užsieniuose, sutikti su pasipiktinimu.

nos užs. reik. ministru J. Cantillo.

Uždaryta Vilniaus Vadavimo S-ga.

Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerio įsakymu lapkričio mėn. pabaigoje uždaryta Vilniaus Vadavimo Sąjunga. Šios organizacijos veikimas sulaukėtas todėl, kad užmezgus diplomatinius santykius su Lenkija Vilniaus ginčas bus sprendžiamas diplomatinio keliu ir Vilniaus Vadavimo S-gos veikimas šiuo atveju nenaudingas.

Prasidėjo Pan-Amerikos konferencija.

Gruodžio 9 dieną Perū sostinėje Lima prasidėjo 8-ji Pan-Amerikos konferencija, kurioje dalyvauja Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių delegatai. Svarbiausią vaidmenį toje konferencijoje vaidina Šiaurės Amerikos Jungtinės Valstybės. Konferencija žada priimti visą eilę svarbių nutarimų politiniais ir ekonomiais klausimais. Konferencijos eigą su dideliu susidomėjimu seka ir Europos valstybės.

Pasikeitimai Lietuvos vyriausybėje?

Keli vietos laikraščiai paskelbė įvairių telegramų agentūrų pranešimus, kuriose sakoma, kad lapkričio pabaigoje įvyko Lietuvos Ministerių Kabineto pasikeitimai.

Kadangi tos žinios dar nėra patikrintos, tai jų smulkmenų neskelbiame, tuo labiau, kad tie pranešimai buvo nevienodi.

Tuose pranešimuose sakoma, kad atstiatydingo kaikurie Lietuvos Ministeriai ir jų vietą paskirti kiti. Plačiau apie pasikeitimus Lietuvos vyriausybėje paskelbsime gavę tikras žinias iš Lietuvos.

Iš Lietuvos

Ivairūs gandai apie Lietuvą užsienio spaudoje

KAIP ŽIŪRI VOKIETIJA Į SANTYKIUS SU LIETUVA.

Paskutinėmis dienomis užsienio spaudoje daug rašė apie Lietuvą ir visokių dalykų prirašė. Prancūzų spaudoje iš Varšuvos šaltinių paskelbė, esą Vokietija siūlysi Lietuvai nepuolimo paktą su Sovietų Rusija, 2) turinti didžiulį ūkio produktų eksportuoti į Vokietiją ir 3) Klaipėdos kraštą turinti pertvarkyti į laisvą teritoriją.

Anglų spaudoje taip pat iš Varšuvos šaltinių paskelbė panašias žinias.

Lietuvos telegramų agentūra paskelbė, kad šitos žinios yra pramanytos. Nei tokių, nei panašių siūlymų bei sąlygų Lietuva nėra iš nieko gavusi.

Anglų laikraščio „Daily Telegraph“ specialiai korespondentas Klaipėdoje pranešė, kad vokiečių vyriausybė Klaipėdos te-

ritorijoje neturi karinių ar ekonominių interesų. Berlynas pageidautų pasiekti patenkinamo sugyvenimo su Lietuva. Lietuvos vyriausybė rengiasi palaikyti draugišką politiką Vokietijos atžvilgiu, nors ji supranta, kad nusileidimai galėtų būti klaidingai aiškinami, kaip silpnumas Klaipėdoje ir galėtų sukelti naujų reikalavimų.

„Jaunakas Zinas“ Berlyno bendradarbis pranešė, kad Berlyno atsakinguose sluoksniuose griežtai paneigiami gandai apie Vokietijos reikiama veiklumą Danijoje ir Klaipėdos bei Baltijos valstybių atžvilgiu, kuriuos jau kuris laikas skleidžianti anglų spaudoje. Vokietija, esą neatsisakysianti nuo reikalavimų, kad su jos tautiečiais Klaipėdoje būtų priderančiai elgiamasi, bet tai turi įvykti Lietuvos nepriklausomybės reumuose.

Plečiama prekyba su Vokietija.

Berlyne baigė savo darbus mišrioji Lietuvos — Vokietijos komisija kuri tarėsi dėl įvairių prekybos sutartį vykdančių, kilusių klausimų. Artimiausias mišriosios komisijos posėdis įvyks Kaune, tačiau, kaip numatoma, tik po Naujų Metų.

Visais svarstytais klausimais pasiektas pilnas susitarimas. Tartasi dėl prekybos su sudetais ir atsiskaitymo su prijungtu nuo Čekoslovakijos sričių firmomis.

Nustatyti Lietuvos — Vokietijos prekybinių susitarimų importo ir eksporto kontingentai, atsižvelgiant į praktiškus sumetimus, kiek pakeisti, o daliniai ir padidinti, k. a. sviestui mėsal obuoliams ir t. t. Prekybos apyvarta dėl to padidėsianti apie 10%. Tokiu būdu mes šiais susitarimo metais iš Vokietijos pirkime įvairių prekių už apie 50 milijonų litų ir už tiek pat jai parduosime.

Šis susitarimas sudarys:

pagrindą ilgesniam ir pastovesniam ekonominiam ir politiniam bendradarbiavimui tarp abiejų kaimyninių kraštų sudaryti.

Šiuo reikalu Vokietijos pasiuntinys Lietuvai dr. Zechlinas turėjo ilgesnį pasitarimą su Ministrų Pirmininku Vl. Mironu.

Nepaprastas pasisekimas religinio koncerto.

Lapkričio m. 1 d. Kaune, Valsitybės teatre 20 val. įvyko religinės muzikos koncertas, kur buvo puikiai sugiedota didingas ir gražus garsaus ir nepaprasto muziko Bethhoveno, kuris buvo pavyzdingas katalikas, dalykas: „Kristus alyvų darže“.

Šiame religiniame koncerte labai šauniai pasirodė savo gražiais balsais solistai p. J. Augaitytė, A. Kutkus, A. Kučingis. Didingai ir gražiai pagiedojo šaulių sąjungos choras ir pagr-

jo Valstybės teatro orkestras. Religiniam koncertui dirigavo žinomas muzikas N. Martionis.

Iš viso tenka pastebėti, kad šis religinis koncertas praėjo gražiai ir žiūrovams padarė nepaprastą įspūdį.

Nuo lapkričio 1 d. visai laisva tabako prekyba.

Nuo lapkričio 1 d. tabako sindikatas galutinai išardomas ir nuo tos dienos bus visai laisva tabako ir jo dirbinių prekyba. Tabako sindikato laikyti urmo sandėliai Kaune ir provincijoje uždaromi. Dabar kiekvienas fabrikantas dėl savo gaminių pardavimo atskirai tariasi su privačiais urmininkais. Kadangi tabako dirbiniais bus laisva, konkurencinė prekyba, girdėt, kad kaikurie tabako fabrikai netrukus išleis į rinką naujų pavadinimų rūkalų. Urmo sandėliuose dar yra apšaliai sindikatui priklausanti tabako dirbiniai. Paskutinėmis dienomis stengiamasi likusius tabako dirbinius išparduoti.

Skautams 20 metų.

Spalio 31 d. Lietuvos skautai šventė 20 metų sukaktuves. Iškilmingas posėdis įvyko Karininkų Ramovėje. Buvo didelė eiseną į Karo Muziejaus sodelį, kur prie Nežinomojo Kareivio kapo buvo atiduota pagarba kariusiems dėl Lietuvos laisvės kariams. Skautus jų sukaktuvių proga sveikino įvairios organizacijos.

Jaunieji ūkininkai pasodino 133.980 medelių.

Pernai paskelbtame medelių sodinimo konkurse gausiai dalyvavo jaunieji ūkininkai — iš viso 151 ratelis. Iš viso 151 konkurse dalyvavęs jaunųjų ūkininkų ratelis pasodino 133.980 medelių. Medeliais jaunieji ūkininkai apšodino sodybas, mokyklų aikštes, kapines, viešas aikštes bei vieškelius. Be to, jie gyvatvorių pasodino apie 4,5 km. So dintojams JŪR S-ga paskyrė 38 premijas.

Greitai paaikšės sąlygos vykti į Naujorko parodą.

Ateinančią vasarą Naujorkoje įvyks pasaulinė paroda, kuria yra gyvai susidomėjusios visos Europos valstybės. Ir Lietuvoje atsirado gana daug norinčių vykti į Naujorką tik vis dar neaišku, kokiomis sąlygomis bus galima keliauti: kiek kaštuos kelionė, ar bus išduodami valiutos komisijos leidimai ir kt. Daugelis tvirtina, kad kelionė galėsianti kaštuoti apie 500—600 litų, bet spėjama, kad gali siekti iki 1000 litų. Netrukus, lapkričio mėn. kelionės kaina tikrai paaikšėsianti, nes tuo laiku, nu-

matoma, įvyks laivų konferencija (greičiausia Naujorkoje), kuri specialiai tarsis kokį nušimtį galima atpiginti kelionei į parodą.

Užsienio Reikalų Ministerijos Spaudos Biuro viršininkas p. M. Avietėnietė paskirta šios parodos Lietuvos Skyriaus Generaliniu Komisarų. Ji, kartu su architektu Šalkauskiu neseniai grįžo iš Amerikos, kur ilgesnį laiką išbuvo tos parodos reikalais. Lietuva gavo 1000 kvadratinų metrų patalpą dviejuose aukštuose, kurios randasi pačioje gražiausioje parodos vietoje. Lietuvos pramonikai šia paroda rodo didelio susidomėjimo.

Lietuvių suėmimai Vjlniaus krašte.

Spalio 16 d. po visų dienos darbų pas J. Vyšniauską (Senųjų Ramonų km., Andriejavo valsč.) užėjo kaimynai pasišne kėti. Vos jie atėjo, čia pat pribuvo Grumodziškės pasienio kariuomenės sargybos kapralas su dviem kareiviais ir suėmė šiuos jaunuolius: J. Balevičių, L. Kalesinską, Alf. Krasnademskį, Alg. Kalesinską ir J. Lipską. Visus suimtuosius nusivare į sargybą ir pralaidė visą naktį. Ryto metą surašė visiems suimtiesiems protokolus už nelegalų susirinkimą ir sąlyginai iki teismo paleido.

VDV

Atidedamas visuotinis surašymas.

Pagal neseniai Rygoje buvusios Baltijos valstybių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) statistikų konferencijos nutarimą ir mūsų vyriausybės tam pritarimą ateinančiais metais Lietuvoje, kaip ir kitose minėtose Baltijos valstybėse, turėtų būti visuotinis žemės ūkio surašymas, taip pat dar tų pačių metų pabaigoje ar 1940 m. pradžioje visuotinis gyventojų surašymas. Kaip patirama dėl lėšų stokos dabar šie surašymai atidedami: ateinan-

čiais metais greičiausia jų nebus.

Sernai Raudondvario apylinkių ūkininkams daro daug nuostolių.

Šiomet nuo ankstyvo pavasario Raudondvario valsč. miškuose pradėjo rodytis dideli būriai šernų. Vasaros metu žvėrys nutrypė keliolikos ūkininkų javus o rudens metu smarkiai apgadino pasodintas bulves. Eigulio Žulio pasėtus žirnius taip nutrypė, kad jų neliko nė žymės. Ypač čiai daug šernų rudens laiku matyti Lomiankos miškuose. Tų apylinkių gyventojai Rickevičius ir Rudziūnas pasakoja, kad neseniai šernai privertė vieną ūkininką lipti į medį. Tasai ūkininkas pamiškėje sutikęs gerą būrį šernų. Žvėrys buvo visai neballūs ir pradėjo artintis prie ūkininko. Žmogus, pabūgęs šernų, įlipo į medį. Tačiau šernai ūkininko nesivijo ir greitai dingo tankumynuose. Raudondvario apylinkių ūkininkai laukia, kad to valėsiaus miškuose būtų suraštos didesnės medžioklės, nes be šernų ten pastaruojau laikui jau pradėjo rodytis ir vilkai.

SKAITYK IR PLATINK
«LIETUVĮ»

Atostogos Lietuvoje po devynių metų.

(Iš kelionės į Lietuvą ir atgal dienoraščio)

(Tąsa iš 49 Nr.)

Čia jam tik pastebėjau: — matyt abu esame blogai informuoti, tamsta apie Lietuvą, o aš apie Vokietiją. — nors tas pašnekesys buvo be didelio karsčiamos, vis tik nudelgė mano širdį.

Sutvarkiusi reikalus pirmuoju traukiniu vykau į Berlyną. Berlyne reikėjo 6 valandas laukti. Pagalios įsėdusi į Kauną einantį traukinį atsikvėpiau iš visos jėgos, nes tai buvo paskutinis vežimas, kuris turėjo mane pristatyti į taip mylimą kraštą, kurį per 9 metus tik sapne galėjau regėti. Į trečiosios klasės vago

no kupe, be manęs, dar įsėdo du senukai vokiečiai, kurie, kaip paaikšėjo, važiuoja į Karaliaučius. Jiedu daug manęs teiravosi apie Braziliją ir labai stebėjosi dėl žemų ten maisto produktų kainų. Sužinoję, kad aš važiuoju į Lietuvą, pastebėjo, kad aš ten galėsianti gerai pagyventi, nes visako esą per pilna. Vėliau skundėsi, kad jiems Berlyne už kiaušinių reikia mokėti 30 pfenigų, o apie sviestą pasakė, kad nežinia kokia dalis jame esanti tikrojo ir iš viso paabejojo, ar esą galima gauti tikro sviesto. Tas judviejų Lietuvos pagyrimas mane kiek at-

gaivino ir beveik išgydė ano hamburgiečio padarytą žaizdą.

Vėliau pavaiškščiojusi po vagonus sutikau amerikiečių; pasirodė, sykiu su manim važiuoja choras „Pirmyn“. Be kelių nesniųjų, jaunimas kalba tik angliškai ir, svarbiausia, didžiuoja si anglų kalba. Šiek tiek dėl to nusimenu, nors dar gerai, kad vis tik jaučiasi lietuviais ir net vyksta Lietuvon, širdyje stengiuos įsikalbėti, kad tai ir taip turi būti gerai, bet protas smarkiai protestuoja, ypač kai palyginu kitas tautas, nors ir tokią Brazilijoj gyvenančias; štai jos jau kelintą kartą augina šioje šalyje ir vis tik savo tėvų kalbą tebeleiko pirmoje vietoje.

Štai ir Eitkūnai. Dievulėliau mano, po keletos minutų Lietuva! Širdis daužosi, nerimsta. Gimtoji žeme, kas aprašys tą tavo jėgą, kuria tu trauki į save savo

vaikus!

Virbalio muitinės valdininkai labai mandagūs ir nuoširdūs. Jokių trukdymų, taip dau pasitikėjimo. Per devynius metus papratusi viešose įstaigose kalbėti svetima kalba ir čia iš visų pusių girdėdama tik lietuvių kalbą, pasijuntu, kaip sapne, ir bijau lyg kokią švelnią ir melodingą muziką sutrukdyti, todėl pati kalbu nedrausiai.

Važiuojame toliau, nors garvežio dūmai dengia vaizdą, ne galio akių atitraukti nuo lango. Stengdamos pamatyti nors atskirus plotus gimtojo lauko. Tarp gražių ūkių dar dažnai tenka pamatyti (kaip vėliau patyriau, tai daugiausia prie viešųjų kelių) su nuplyšusiais šiaudiniais stogais pirkelių. Taip labai norėčiau, kad vietoj jų būtų šviešios, jaunkios pirkios, ne mums Lietuvos vaikams, bet kiekvienam svetimos tautos keleiviui

keltų savo galvas aukštyn.

Kaunas. Minia žmonių su orkestrais ir gėlėmis sutinka išelivius. Stengiuos kaip galėdama slėpti ašaras, ir man tai labai sunkiai vyksta. Susitvarkiau bei gažą ir vykstu į Užsienio Reikalų Ministeriją įteikti diplomatinis paketus. Per naktį nemišus ir nuo tokių stiprių įspūdių sėdėdama taksy pajuntu nuo vargį. Vis tik įtempdama visas jėgas dairaus. Kaunas atrodo toks svarutis ir drauge toks tyklus, ramus. Eismas labai mažas palyginti su kitais didmiesčiais. Be galo malonų įspūdį gaunu Užsienio Reikalų Ministerijoje. Iš ten vykstu į butą pas buvusį pirmąjį Lietuvos konsulą São Paulo mieste Dr. Petrą Mačiulį, kur patenku ne tik į jaukų lietuvišką butą, bet ir į be galo malonią ir širdingą p. Mačiulienės globą.

(B. d.)

Liūda Majienė.

Mokslo metus pabaigus.

Šiais metais mūsų pradžios mokslo baigė apie pusšimtis jaunujų, kuriems mokyklos baigimo pažymėjimai iškilmingai įteikti šį sekmadienį. Tomis iš kilmėmis vainikuojamas jaunuolio ketverių mokslo metų darbas tuo pačiu pradamas naujas gyvenimas. Čia kyla klausimas, ar pradžios mokyklą baigęs vaikūlis yra paruoštas savaraimingam pilnutiniam gyvenimui ir galima jį laisvai leisti gatvėn ar vestis kartu fabrikanui prie sunkaus fizinio darbo 12 valandų dienoje po kelis šimtus reišų. Gal toliau mokslinti bei duoti profesinį pasiruošimą — tvirtą pagrindą ateities gyvenimui.

Jeigu Lietuvoje pastebima, kad mokslo žmonių yra užtekti, tai ar net per daug, tai mūsų jaunoje kelių dešimčių tūkstančių kolonijoje jų labai ir labai trūksta, o vietinės mokyklos mokslus (kas svarbiausia) veikia visai neturime baigusiu. Kada pajuntame per daug erškėčiuo tą gyvenimo kelią, jeigu kasdieninė našta pasidaro nepakeliamą, tai didelės dalies tu negerovių kaltininku drąsiai galime laikyti savo tamsumą, neturėjimą amato ir tuos, nuo kurių perėjo mūsų švietimas. Tą patį galėtume pasakyti ir apie šiuo metų baigusius mūsų mokyklas, kodėl jiems leisti pasidaryti pilkais kasdieniniais žmogeliais, kodėl ir jiems taip jauniems krauti sunkią darbo našta, tuo labiau jaučiant gyvo reikalo mūsų tarpe ir kitokių žmonių. Jauna mūsų kolonija vargo kelią keliavusi ir pusėtinai įsigyvenusi neprivalo tenkintis ir džiugauti, bet kilti aukštyn, veržtis į visas gyvenimo sritis, imti pirmaujančias vietas, duoti didelių darbingų žmonių įvairovės gyvenimo šakoms. Juk nesame

nė kiek blogesni už kitas tautas, gal net priešingai — esame kantresni bei darbštesni, tai kodėl turime leisti visur kur vadovaujami svetimųjų, kodėl turime prašyti patarnavimo advokato, gydytojo ar kito panašaus, vis svetimio. Laikas suprasti, kad visi viešam pilnutiniam gyvenimui reikalingi žmonės turi būti iš savųjų tarpo.

Šiomet mokyklas baigusiujų tarpe, kiek žinau, yra labai gabių vaikų ir iš gana pasiturinčių šeimų; kviečiu, raginu tų vaikų tėvus mesti negalėjimo dejonas leisti vaikūtį toliau mokytis dėl neturto, bet drąsiai išdrįsti ir savo vaiką nuvesti gimnazijon ar amatų mokyklon. Pagaliau visų pareiga — organizacijų, Bažnyčios, visuomenininkų, mokytojų, globėjų ir paskirų asmenų padėti jaunajai kartai kurti mums inteligenciją. Juk stipresnios organizacijos ar Bažnyčia galėtų pasiimti po vieną ar kelius sau patinkančius moksleivius ir juos savo lėšomis mokslinti, iš to turėtų puikų vaisių ir pati organizacija, nes išsiauklėtų sau stiprų ramstį, o kolonijai — inteligentinę jėgą. Pagaliau organizacijos mokslinamas jaunuolis pasiinktų ir ištikimu lietuviu, nes jis būtų priežiūroje lietuviškos organizacijos.

Tėve, mokytojau, globėjau — tenelieka nė vieno vaikučio šiais metais baigusio mokyklas be tolimesnio mokslinimosi; tenelieka nė vieno, kuriam nebūtų prieinamas gimnazijos suolas ar amatų mokyklų dirbtuvės, tenelieka nė vieno galvojančio, kad jam pasiektas mokslo pakaks tenelieka nė vieno, kuris negalvotų pralenkti savo auklėtojus — mokytojus. Kelkime lietuvių vardą, švieskime savo ateitį ir stiprinkime gerbuvį, pinkime tėvynei laurų vainiką! J. J.

K. Čaplinskas.

Apie turtų igijimą paveldinti pagal įstatymus.

Lietuvoje ūkininkų tarpe dar nėra prigijęs paprotis savo turtus gyvam esant paskirstyti įpėdiniais dovanų aktais ar testamentais. Šitam sveikam papročiu nepriėjus, dažnai dar miręs atveju kyla mirusiojo įpėdinių tarpe nesupratimų, ginčų ir bylų, nes tais atsitikimais turtų paveldėjimas vyksta pagal įstatymų nuostatus, kurie daugeliui nėra žinomi, o tas nežinojimas kaip tik žmones priveda prie nereikalingo bylinėjimosi ir tuo pačiu prie didelių išlaidų darymo.

Paveldėjimas pagal įstatymą susideda iš likusių numirusio žmogaus neužrašytų turtų, teisių ir prievolių. Pagal įstatymą įpėdiniam atitenka mirusiojo turto teisės visiškai pilnumoje, kad tai, įpėdinis turi teisę ir ieškiniui, jei jo pagrindas yra atsižadęs palikėjui gyvam esant; taip pat įpėdiniai turi teisę reikalauti apyskaitų iš atsakingų asmenų, pav. iš palikėjo įgaliojimo. Įstatymas eina dar toliau, būtent, jei palikėjui yra kienu nors užrašyti turtai testamentu ir palikėjas testatorių yra pergyvenęs (testatorius pirmiau miręs), tai užrašytą testamentu

vauti dalybose.

Paveldėti pagal įstatymą prileidžiami visi asmens, nežinint kokios nors būklės skirtumo, jei tik jie yra surišti su mirusiu kraujo giminyste. Užtat nuo paveldėjimo teisės nešalinami: sve timšaliai; vaikai, kad ir būtų dar negimę, jei tik tai pradėti tėvui tebesant gyvam ir taip pat asmens su kūno ir proto ydomis (nebyliai, kurčiai ir bepročiai).

Palikimas paveldėtojams atitenka pagal įstatymą šiais atsitikimais:

1. Kai mirusis paliko gimininį turta, nes einant Lietuvos įstatymais gimininiai turtai nėra užrašomi.

2. Kai mirusis nėra paskirtęs savo įsigytino turto testamentu ir

3. Kai testamentiniai paskirtymai teismo pripažįstami netikrais. Teisė paveldėti įstatymų nustatyta tvarka tenka visiems giminės nariams, kurie sudaro vieną kraujo giminystę, o kraujo giminystė yra ryšys visų vyrų ir moteriškosios lyties narių, kilusių iš vieno bendro pranakėjo, nežinint jų pavardės.

Giminystės artimumas nustatomas eilėmis ir laipsniais. Paveldėjimo tvarka pagal įstatymą nustatoma eilėmis. Artimiausią paveldėjimo teisę turi žemutinė eilė. Eilėje gi artimiausias laipsnis pašalina tolimesnį, kaip pav. sūnus, esant gyvam tėvui, negali paveldėti po senelio. Jei mirus nėra artimiausio mirusiojo gyvo giminystės laipsnio, tad jį laip. nį įstoja vaikai, o jų nesant, vaikų vaikai ir t. t. Reikia pabrėžti, kad tokiu atsitikimu palikimas dalijamas ne pagal asmenų skaičių, bet pagal kamienų skaičių, sakysim jei mirusiojo liko trys vaikai ir ketvirto mirusio vaiko keli vaikai, tai šie pastarieji gauna bendrai tik ketvirtą dalį turto, kurią būtų gavę jų tėvas gyvas būdamas, iš kilus palikimui.

Artimiausia teisė paveldėti po tėvo ar motinos mirties priklauso jų teisėtiems abiejų lyčių vaikams, o jų negant, vaikų vaikams ir t. t. Vaikai paveldi turta lygiomis dalimis, o anūkai savo tėvo ar motinos dalį. Vaikai, priklausą vienam iš sutuoktinių, paveldi tik tai savo tėvų turta, bet pamotės ar patėvio palikimui neturi paveldėjimo teisės.

Tais atvejais, kada iškilus palikimui, nėra likę palikėjo žemutinės giminiečių eilės (vaikų, anūkų), paveldėjimo teisė pereiną į šalutines eiles. Artimiausią teisę paveldėti šalutinėse eilėse turi broliai ir sesers, ir jų žemutiniai giminaičiai, o nesant

Didžiausios Dovanos

“SUDAN”

KALĖDU ŠVENTĖMS.

Tarp 8.000 /aštuonių tūkstančių!!!/ kurios bus paskirtos Kalėdų dovanoms, pagal puikius kuponus, bus paskelbta jau sekančiame sąraše tarp 1 ir 15 šio mėnesio sekančios stambiausios premijos iš 2.000, kurios buvo paskelbtos sąraše lapkričio mėn. 16 dieną:

10 rinkinių peilių-šakučių iš 48 št. — Fabriko Frakalanza

10 čekių po 500\$000 /Penkišimtai milreisų/

30 gražių Šveicariškų laikrodžių 15 akmenų.

10 čekių po 200\$000 /Dušimtai milreisų/

50 čekių po 50\$000 /Penkiasdešimtis milreisų/

ir geriausios kitos brangios dovanos

ĮSITIKINKIT TUOJAUS VISUR RŪKYDAMI CIGARETES:

F U L G O R

ASPASIA

LEONIDAS

O C E A N I A

Cigarečių fabrikas „SUDAN“

São Paulo.

jų, paveldi dėdės ir tetos, ar, pastariesiems mirus, jų vaikai. Pabrėžtina, kad šalutinėse eilėse gimininiai turtai pereina tėvui į tėvo giminę, o motinos į motinos giminę.

Tėvai pagal įstatymus nepaveldi savo vaikų įsigyto turto, bet jeigu vaikai miršta neturėdami vaikų, tai turtas iki gyvos galvos atitenka tėvui ir motinai drauge, jei abu gyvi, bet yra sąlyga, kad to turto negaliparduoti, įkeisti, ar kitu būdu apsuokinti. Tačiau tais atsitikimais, kai turtas ne pačių vaikų įsigytas, bet tėvų jiems ankščiau perleistas dovanojimu ir kada šito kiu atveju mirdamas vaikas nepaliko vaikų — turtas pilnumoj grąžinamas tėvams, ar vienam iš jų, jei jis vieno buvo dovanojamas.

Piniginiai kapitalai, kurie būna kredito įstaigose ir yra tekę vaikams tėvų pagalba, mirus vaikams ir nepalikus jiems vaikų — grįžta tėvams, bet jei bus įrodyta, kad mirusiųjų kapitalai pačių įsigyti (be tėvų pagalbos) tuomet tėvai įgauna teisę iki gyvos galvos imti tik procentus. Šitą teisę nustato teismas, bet ne kredito įstaigos kuriose yra pinigai.

Žmona po vyro mirties gauna 1/4 dalį kilnojamojo ir nekilnojamojo turto nuosavybės, o ne

sant vyro žemutinių įpėdinių, liksų vyro turta iki gyvos galvos arba ligi išteklės. Pasoga ar savas žmonos turtas, tiek priklausęs jai netekėjusiai, ar įgytas ištekėjus, neįeina į jos paveldimą po vyro mirties turto dalį. Jei bevaikė žmona mirs nepašiusi išskirti iš vyro turto jai pagal įstatymus priklausantį turta, tai jos įpėdiniai neturi teisės tos dalies reikalauti ir ji tenka vyro giminėms. Tačiau jei žmona, dar gyva būdama, buvo padavusi teismui prašymą jos dalį iš vyro turto išskirti, tai toliau ieškoti turi teisę jos įpėdiniai. Reikia pridurti, kad vyras po žmonos mirties paveldi tomis pačiomis taisyklėmis, kaip ir žmona po vyro.

Tai ir yra pagrindiniai įstatymų dėsniai, kuriais tvarkomas paveldėjimas palikimo pagal įstatymą.

„L. Ū“.

— — — — —

VISI SKAITO TIK SENIAUSIĄ IR DIDŽIAUSIĄ PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

Jaunieji lietuviai — stovyklaujam ir pietaujama.

Vietos lietuvių gyvenimas.

Klemensas Jūra.

RECENZIJĄ.

VELNIAI ROJUJE. Kostas Činčikas — Lietuvis, São Paulo. Tai 70 puslapių eilėraščių knygutė, kainuojanti 3\$500.

Šis rinkinėlis atrodo pirmuoju atskiru leidiniu brazilijos lietuvių spaudo.

Sunku man čia būtų kalbėti apie šio rinkinėlio meninę ir literatūrinę reikšmę, sunku būtų įtikinti gerbiamuosius tautiečius dėl jaunojo kūrėjo poetinio talento, kūrybinio sugebėjimo ir jo individualybės...

Autorių galima daug kaltinti dėl kalbos darymo ir svetimžodžių vartojimo ne vietoje! Ypatinai krinia į akis tokie epitetai, kurie svetimi ne tik eilėraščiui bet ir pačiam autoriui. Atrodo, kad autorius nebedamas logiškojo minčių dėstymo klaidžioja eilėdaros labirintuose, kurie jam, gal ir ištikrųjų dar neišbrendami. Euritmškai kalba neskambi — nes sugrūdami žodžiai neturį logikos kirčio. Bendrai, kirčiai ir ritmika ne „šluobojanti“, bet — nesuvalkoma...

Autorius jeigu ateityje norėtų progresuoti — turi pagrindiniai susipažinti su kirčiais ir eilėdara, nes vien nuo vokos, kuria autorius tik ir remiasi, čia nepakanka.

Daugiau jausmų, mažiau dirbtinumo, daugiau savitumo, bet ne sekimų ir sauso publicizmo linki skaitytojas jaunajam pretendentiui į Parnasą. Nei pratar

tis nei pasiaiškinimas nebuvo reikalingi ir poeto intencijos atrodo per daug naivios...

Apie pačią knygą galima pasakyti: čia rasime kalnio rezignacijos ir liūdesio motyvais persunktų eilėraščių. Rasime „Kiršišku“ kliedėjimų apie pasaulio komediją. „Progreso Skeveldrose“ autorius griebiasi „Rimydiško“ ar „Semeriško“ futurizmo, kuris bene labiausiai jam nevyksta. Skyrelis „Mano Tėvynėj“ turi tikrai nusisekusių eilėraščių pav.

„Lapsi vyšnių, lapai klevo byra, byra man po kojų, neseniai dar jie žaliavo: šandie — vėjas juos nešioja!“

/35 pusl./

Arba:

„Krinta sniegas sidabrinės tyliai, pamažu, veržias džiaugsmas iš krūtinės taip gražu, gražu...“

/37 pusl./

Bendrai, knygutė, **VELNIAI ROJUJE** verta paskaityti visiems kolonijos lietuviams, nes joje rasime savo išgyvenimų, vargų ir Savojo Krašto pasiilgimo motyvų kurie visų širdims artimi, brangūs — priartinanti prie už „tolimųjų jūrų-marių pa silikusios“ mūsų Nežmirštamosios Tėvynės! São Paulo. 1938.XII-6.

NUSTOJO LOŠTI „BIŠIAIS“.

Nuo gruodžio 1 dienos ir São Paulo mieste pradėta kampanija prieš pagarsėjusį azartinį lošimą „jogo de bicho“. Lošimais „bišiais“ buvo labai išsiplatinęs ne tik vietinių gyventojų, bet ir išeičių tarpe. Lietuviai išėiviai ypatingai pasižymėjo „bišių“ lošime. Kam tekdavo iš ryto ar vakare praeiti pro vieną ar kitą bišernę, ypač lietuvių apgyventuose miesto rajonuose, tas galėjo kiekvieną dieną pastebėti daug lietuvių moterėlių, besiginčijančių dėl „bišių“ ir beaiškinančių sapnus.

„Bišiais“ ypatingai lošdavo mūsų vargingasis elementas, mūsų suvargę darbininkai, kurie tikėdamiesi lengvai uždirbti, prakišdavo paskutinius sunkiai uždirbtus reišus.

„Bišių“ lošimo uždraudimą reikia tik sveikinti, nes tai buvo vienas pikčiausių tamsios ir nesusiipratęsios visuomenės išnaudojimų. Tam išnaudojimui lengvai pasiduodavo tūkstančiai lietuvių. Lietuviai „bišernių“ laikytojams sukrovę kapitalus, tačiau neatsirado kolonijoje nei vieno lošiančio „bišiais“ lietuvių kuris būtų iš to lošimo praturtėjęs.

Kiek pinigų lietuviai sudėjo visokiems išnaudotojams lošdami „bišiais“ sunku ir apskaičiuoti, bet neabejotina, kad už tuos pinigus galima būtų pastatyti gal net keliolika mokyklų, puikiausių namų su salėmis ir daug daug naudingų dalykų sukurti kolonijai.

J. Ščius.

Kostas Činčikas - Lietuvis

REIKALINGI DARBININKAI.

Chavantes stotis (Linija Soro cabana) ir miestelis yra S. Paulo estado vakaruose. Apie Chavantes yra daug stambių kavos fazendų. Ankščiau kaikiariose minėtose fazendose gyveno ir dirbo nemaža lietuvių šeimynų ir pavienių asmenų. Prieš keletą metų, užėjus krizėi ir smarkiai numušus darbininkams atlyginimą, daugumas lietuvių išvažinėjo kitur. Dabar Chavantes apylinkėse lietuvių labai mažai beliko.

Kelioms Chavantes apylinkės fazendoms dabartiniu metu trūksta darbininkų. Darbininkų ypač tingai negali gauti tos fazendos kurios blogai išmoka atlyginimą ir šiaip nepasižymi dideliu sąžiningumu.

Pavieniams darbininkams čia

mokama nuo 3 ligi 5 milreisų su butu ir maistu. Be maisto moka ma ligi 6-8 milreisų į dieną. Dirbti reikia nuo ankstyvo ryto iki pat vakaro. Darbas, kaip ir visur fazendose, nelengvas, ypač karštomis vasaros dienomis.

Darbininkas J-s.

REDAKTORIUS GRĮŽO.

«Lietuvio» redaktorius St. Vancevičius praeitą šeštadienį rytiniu traukiniu buvo išvykęs į Paranos estado šiaurę, kur stambi anglų kolonizacijos kompanija Cia de Terras Norte do Paraná turi didelius žemės plotus, tinkamus kolonizacijai. Minėta kompanija savo žemes kolonizuoja labai plačiu mastu. Besikuriančių kolonistų tarpe yra įvairių tautybių žmonių, jų tarpe ir ke lios lietuvių šeimos.

Redaktorius St. Vancevičius apvažinėjo Londrina, Rolandia, Lovat ir kitas apylinkes ir apžiūrėjo ten esamas žemes bei susipažino su besikuriančių kolonistų gyvenimu. Redaktoriaus kelionės tikslas buvo susipažinti su šiaurės Paranos estado apylinkėmis ir žeme bei patyri nėti lietuvių kolonizacijos gali mumus tose vietose.

Sekančiam numery redaktoriaus plačiai aprašys savo kelionės įspūdžius ir patyrimus.

Redaktorius grįžo ketvirtadienį, gruodžio 8 dieną.

MOKYKLOS BAIGIMO PAŽYMĖJIMŲ ĮTEIKIMO ŠVENTĖ.

Šį sekmadienį, t. y. gruodžio 11 d. 14 val. 30 min. Moko Dr. V. Kudirkos mokykloje, paženklinimui mokiniams taip svarbaus įvykio — mokyklos baigimą rengiama pažymėjimų įteikimo šventė su plačia menline programa kurią atliks kolonijos žymieji dainininkai, chorai ir patys mokiniai.

Prašome šioje jaunųjų džiaugsmo šventėje kuo gausingiau dalyvauti!

KATEKIZACIJOS PAMOKOS.

Daug lietuviukų prie Pirmosios Kumunijos ruošiasi kitataučių vienuolynuose. Šis nesveikas reiškinys ypatingai įsivyravo per pastaruosius dvejus metus, nes paskutinis masinis vaikų katekizavimas buvo tik 1936 m. dar prie kun. B. Suginto.

Visiems malonu, kada lietuviu kai tikybines pareigas atlieka savoje bažnyčioje, savo tėvų kalba. Šiemet tą patarnavimą padaryti pasiūvė Seserys pranciškietės, kurios dar nepersenai atvyko iš Šiaurės Amerikos. Vasaros atostogų metu visose mūsų mokyklose Seselės visus lietuviukus prie Pirmosios Kumunijos ruoš lietuviškai. Todėl visų lietuvių tėvų pareiga savo vaikus paskirtomis dienomis atvesti į lietuviškas mokyklas.

SVETIMŠALIŲ DĖMESIUI

Advokatas Dr. J. O. Inglez de Souza daro naturalizacijos ir svetimšalių legalizacijos dokumentus. Taip pat veda visų sričių juridinius reikalus kaip inventoriat išsiskyrimai ir t. t.

Rua Libero Badaro nr. 492 Tel. 2-5021

DR. FERRAZ JUNIOR

Veda visas bylas, kaip išieskojimų, inventorijų, vedybų ir kt.

Praça da Sé Nr. 3 5° andar Tel. 2-5084.

Juozas Žukauskas (Jack Sharkey).

Juozas Žukauskas jau nebesi boksuoja — jis gyvena ramų šeimyninį gyvenimą. Buv. pasaulinis bokso čempionas galutinai atsisakė nuo ringo ir dabar verčiasi bizniu. Jis dažnai yra kviečiamas pasirodyti viešai ringe, tačiau visada atsisako, nors teisėjauti kartais ir pasirodo. Juozas pripažįsta boksa esant nelengvu dalyku, gi užklaustas, ar norėtų savo sūnų

matyti boksininku, jis atsako: „Aš jam galvą nusukčiau, jei jis norėtų tuo užsimti“.

Praeitą vasarą J. Žukauskas buvo pasižadėjęs nuvykti Lietuvos Tautinien Olimpijadon, bet, susidėjęs kai kurioms aplinkybėms, savo pažado neišpildė. Reikia manyti, kad tas garsusis lietuvis savąją Tėvynę, kur taip visi jo laukia, pasistengs kada nors aplankyti.

PING-PONG TURNYRAS.

Penktadienį, gruodžio mėn. 9 d. prasidėjo ping-pong turnyras. Prašau žaidėjus gerai sekti tvarką, nes neatvykus ar pavėlavus 15 min. į rungtynes nusto jama taško. Kiekvienos savaitės tvarką skelbsime.

Gruodžio 14 d. Bom Retiro patalpose rungtynės: M. Baltrušis — V. Kriaučiūnas, K. Martinaitis — A. Statkus /visi trečios kategorijos/; J. Smalskis — K. Karolis /II-os kat./; St. Urbietis — J. Blimke, K. Urbanavičius — J. Banyš /I-os kat./

Gruodžio 16 d. Bom Retiro patalpose: V. Kriaučiūnas — K. Arniauskas, M. Baltrušis — A. Statkus /III-os kat./; B. Girėys — J. Smalakas /II-os kat./; V. Jurgutis — J. Hasleris, V. Jesevičius — K. Urbanavičius /I-os kat./.

Rungtynių pradžia 20 val. Teisėjai — Br. Šukevičius ir J. Vasiliauskas.

Turnyro vadovas.

Pastaba: Kviečiu Vila Anastazijos turnyro dalyvius atvykti gruodžio 14 d. 20 val. į Bom Retiro sportininkų patalpas.

Turn. vadovas.

GRAŽI PERGALĖ.

Praeitą sekmadienį, gruodžio 4 d., Vila Belos „Lithuanijos“ sportininkai turėjo rungtynes su vietos „Estudantes F. C.“ klubu

Šį kartą, lietuvių pirmoji komanda, papildyta naujomis pajėgomis, žymiai sustiprėjusi, lengvai nugalėjo brazilus 10 : 3 rezultatu. Antroji lietuvių komanda pralaimėjo 1 : 0. Reikia pastebėti, kad „Estudante“ komandas sudarė didžiulia „Corinthas“ žaidėjų, prieš kuriuos lietuviai dar neseniai yra gana smarkiai pralaimėję. Šis laimėjimas yra gražus lietuvių naujojo sporto skyriaus revanšas. Vila Belos lithuaniečiai šiomis rungtynėmis gražiai užsirekomendavo toms apylinkės sportininkų tarpe.

Didžiausią skyriaus veikimą trūkumą sudaro savos aikštės ir sporto priemonių stoka. Skyrius yra įpusėjęs lygtis futbolu aikštę, kurią yra davęs nau dotis Vila Zelinos žemių savininkas. Tarkos vyksta sekmdieniais 8 val. ryto. Tenka pasi džiaugti gražiu skyriaus veikimu ir palinkėti kuo greičiau iš lygti aikštę ir pradėti rungtynes savoje aikštėje.

Sekmdienį, gruodžio mėn. 11 d., Vila Belos skyrius žaidžia su „Vila Paulina F. C.“ klubu. Rungtynių pradžia 2 val. p. p. Senis.

— Praeitą šeštadienį Bom Retiro lithuanietis boksininkas Vila das Markevičius vėl dalyvavo bokso rungtynėse. Nors jis run gėsi su tuo pačiu boksininku ir nė kiek neblogiau kaip aną kartą, tačiau teisėjai paskelbė Vlada taškų persvara pralaimėjusiu.

Klemensas Júra. SVETIMAIMS KELIAIS...

(II — BERLYNO LINK...)

(Taša iš 46 Nr.)

Turiu vilties pažint gyvenimą,
Išstudijuot po trupinį ir lašą...

Klemensas Dulké.

Naktis.
Lietus nepaliaujamai merkia Gimtojo krašto laukus, kurie neria, slepiasi susisupdami tamsoje vualiu.
Geležinis šliužas — tarptautiniu expresu vadinamas skuba šniokšdamas, reikarčiais sustodamas atsilsėti, palmti vieną kitą dvikojį vabalą ir šliaužti kalnais, pakalnėmis, kloniais ir tygumomis — tolyn... tolyn... ten — kur laukia slogi Nežinomybė.

Aš vis dar negaliu save priversti tikėti, kad jau kažin kur toli pasiliko Kaunas... kad jau pravažiuta Kybartai, Eitkūnai... — ir traukinys neria Svetimojo Krašto laukais...

Kiek ilgiau sustojame Istruttės stotyje, kuri atrodo žymiai didesnė negu Kauno. Tik čia pradėjau tikrai pajusti, kad jau esu atsiveikinęs su Gimtuoju kraštu. Pabandžiau kalbėti su keleiviais; liežuvis kliuvo, mintys nesirišo nes sakau vieną žodį vokiškai du prancūziškus ir nepastebimai įterpiu tris lietuviškus...

Apylinkės praneria nežinomos, neapibūdintos, nes nakties tamsoje jos lieka nepastebėtos! O tai visai neįdomu. Tik pravažiavus sieną labai jau rasiškų veido bruožų vokiečiai atnešė į kupe ir pakabino „Auszug aus dem Preis...“ — pamiršau kaip tas vagono meniu vadinosi, tik iš jo buvo aišku, kad važiuojant pro Vokietiją badauti neįteksią... Su pasais taip pat neilgai vargino, tik mane stebino nepaprastai tiksliai valiutos registracija, bet ir tai atliko skubiai, su vokišku mandagumu...

Karaliaučiaus stotyje knibžde jo daugybė karininkų ir kareivių. Čia jau dvelkėtelėjo sudrausmintos, sumilitarintos Vokietijos vėjas! Manau, kad ne aš vienas pajutau šiurkštų dvelkimą, kiti keleiviai irgi girdėjo Germaniškosios dvasios geležinių sparnų šiurmenimą...

Juo daugigu ir smalsiau stebėjau įlipančių ir išlipančių keleivių veidus, elgeseną, tuo labiau pastebėjau didelį vokiečių nepanašumą gimtojo krašto žmonėms Stambios, neišraiškinčios fizionomijos, didelės nosys, šiurkštūs bruožai, plonos lūpos, dažnai su ironijos grimasa — nebuvo patrauklūs. Svėtima kalba, išdidus išsaukiantis laikymasis prieš svetimšalius, negalėjo mano širdyje sukelti šiai militarizuotų skruzdėlių tautai per daug didelių simpatijų.

Mano kupeje — dvi moterys ir trys vyriškos asmenybės. Visi susipažinome. Pradėjome kalbėtis, dalintis mintimis ir kelionės įspūdžiais. Viena keleivė visus pavaišino kažin kokiais pyragaičiais, aš, savo ruožtu, lietuviškais buterbrodais, kurie vokiškiems skilvams tikrai patiko. Karaliaučiuje į mūsų kupe šiaip taip įsigrūdo dar vienas vidutinio amžiaus, atviro, beveik linksmo veido, tvirtai nacionalsocialistiškai nusiteikęs individas. Jis aštriai permetė mus akimis ir pakėlė ran-

ką:
— Heil Hitler...

Vienas kitas atsakydamas suniurzgėjo, kažin ką panašų jo šūkiui. Aš atvirai nusišypsojau. Tai pastebėjo ne vien naujas keleivis, bet ir kiti, su kuriais jau buvau užmezgęs neva pažintį. Mūsų pasikalbėjimas nutrūko, nes jau padrungnėjusią atmosferą vėl atvėsinos naujasis įsibrovėlis. Pusvalandis tylos ir — neiškentęs naujas pilietis kreipėsi į mane su beveik aštriu klausimu:

— Tamsta neatsakei į mano pasisveikinimą?! — iškošė verdamas akimis.

— Taip... nes tokio pasisveikinimo man dar neteko girdėti! — ironizuojamu tonu atsakiau. Kiti jau šypsojosi, gal tikėdamiesi įdomaus dialogo. O tai reikštų bent šiojį tokį kelionės pajvairinimą.

— Tamsta — svetimšalis?!

— Ja... ich bin ein Fremder, (taip, aš — svetimšalis.)

— Taip? visai nuolaidus liko mano bendrakalbis.

— Ar Tamsta ligai manai likti Vokietijoje?

— Tiek kiek man tai patiks, pone.

Jis suprato, kad tuo aš norėjau baigti mudviejų dialogą, bet jo įkyrumas ir akiplėšiškumas viršijo paprasto mandagumo ribas. Jis net nemanė baigti pokalbį. Truputį patylėjo lyg susikaupdamas, aš tuo metu apžvelgiau savo oponentą, kuriam prieš švarko atlapo buvo prisegtas smogikų, ar kaip kitaip ten jų vadinamos organizacijos ženklelis. Beveik inteligentingas veidas, savimi pasitikinti laikysena, tvarkingi rūbai rodė jį net labai geros nuomonės apie save esantį. Aš dar pastebėjau jį mėgstantį ir besistengiantį kitiems užmesti savo nuomonę ir įsitikinimus. Tokią skubią išvadą įgijau iš mudviejų pasikalbėjimo. Moterys nudavė pradedančios snausti, vienas seniu-kas buvo visą galvą įkišęs į „Berliner Tageblatt“, du kiti nuobodžiaudami vartė paveiksluotus magazinus ir naujasis keleivis visus apmetęs akimis matyt, nusprendė, dar pamėginti užmegsti pasikalbėjimą su manim.

— Ar tamsta domiesi politiniu gyvenimu?

— Net labai! — atsakiau šypsodamas.

— Ar dabartinei mūsų politikai tamsta pritari?

— Nepažįstu jos! Nesuprantu jos, ir bendrai — aš esu apolitinis žmogus... tik vieno nepakenčiu — despotizmo, kitiems savavališkai primetamų, dažnai nesuprantamų, idejų... nepakenčiu ir netikiu paradoksaliems utopijomis, valdančių sferų viršūnėse sėdinčių vadų skleidžiamomis... bet, pakartojau, jūsų krašto politinio gyvenimo aš nepažįstu!

— Taip, matau — tamsta netiki, kad kieta, kaip tamsta išsireiškei, despotiška valia, susidrausminimas veda kraštą į gerbūvį, — tamsta netiki...

Du Lietuvos ūkininkai bičiuliškame pa'nekesy.

— Sine strepitu diskussiom et argumentorum... (be ginčų ir triukšmingų įrodymų) — nusižuokiau.

— Pone! — beveik užsigavo — Bet tam pritaria visa mūsų tauta! Mes tikime, kad dar nusi-plausime mums primestą traktatų gėdą ir vėl būsime tautų politinio gyvenimo koreguotojais! O tas mus jungia, mums lengvina kartais pasunkėjantį gyvenimą! Ugdę valią, pasiryžimą, išvermę ateisantiems dideliems darbams, dideliems žygiams... aš tamstai pasakysiu mūsų genialiojo poeto Goethes žodžiais: Was ist am heiligsten? Das, was die Menschen vereiniget! /Kas yra švenčiausia? Tik tai kas žmones vienija! O didesnio vieningumo ir bendro susiklausymo Vokietija dar niekada neišgyveno ir šviesi mūsų krašto ateitis nėra vadq utopija — yra visos tautos šventas įsitikinimas...

— Abejoju, ar tamsta taip labai šventai tiki savo tautos vieningumu! Kur yra pozicija — turi būti opozicija! Bet mes dažniausiai save tikiname tuo ko ištikrųjų nėra. Optimistas viską mato nudažytą labai šviesiomis spalvomis, pesimistas — priešingai. O atvirai tamstai pasakysiu, — lėtai kalbėjau neįprastai kirčiuodamas man svetimos kalbos žodžius — kad kiekvienas žmogus yra sau melagis, kaip tolynai teisingai išsireiškia: „homo mendax“...

Visi bendrakeleiviai pakėlė galvas klausėsi mudviejų ginčo, nė vieno nepalaikydami. Aš bandžiau įrodinėti kosmopolitizmo reikšmę žmonijai, bet mano keli atviresni sakiniai sužadino ir kitų keleivių patrijotinius jausmus. Pajutęs visų didesnes simpatijas karštajam na-

cionalsocialistui negu man — nutillau.

Traukinys du kartus suskardeno orą aštriu švilpimu ir sulėtinęs tempą artinosi prie kažkokios, šviesų mirgėjime grimstančios, stoties... Nacionalsocialistas ir dar du keleiviai sumurmėję naujoviškąjį atsiveikinimo šūkį — išsiritę iš traukinio. Po penkių minučių vėl skridome tolyn... Rytuose jau žaižaravo kruvini gaisrai. Aušo pirmasis rytas svetimoje žemėje. Apie šestą valandą turėjome būti Berlyne. Germaniškosios kultūros židinys mane viliojo — bet tai buvo tik smalsumas. Jaučiau — mane kaip militarizmo priešą, Vokietijos sostinė nesužavės, nenustebins — neprivers gėrėtis nei jų kultūriniais laimėjimais.

/B. d./

K. Č. Lietuvis.

Tu, laiveli.

/Klajūno daina/

Tu, laiveli baltabūri,
Kam čia atvežei mane?
Svetima šalis, kur žiūriu
Žūstu jaunas aš varge...

Kad užšaltų okeanas,
Grįžčiau pėsčias atgalios;
Tėviškėlė man vaidenas
Ir darželis mylimos...

Šalkit šalčiai kuo didžiausi,
Tieskit jūrėmis kelius,
Aš klajūnas i'keliausiu
Pas savuosius tėvelius.

1938.XII.6 d.,
São Paulo.

Paieškojimas

Kazė Valionytė — Pavillonienė ir Kazys Pavillonas yra kviečiami darbo valandomis atsilankyti į Lietuvos Konsulatą São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 88 arba jam pranešti savo gyvenamosios vietos tikslų adresą. Taip pat yra prašomi ieškomųjų pažystami ar giminės suteikti Konsulatui apie juos žinių.

Pranešimai

PRANEŠIMAS KATALIKAMS
TĖVAMS.

Pranešame, kad Bom Retire prie Pirmosios Komunijos vaikai ruošiami pirmadieniais ir ketvirtadieniais 3 val. po piet.

Prašome visus lietuvius katalikus tomis dienomis savo vaikus atvesti į lietuvių mokyklą, rua Bandeirantes, 474.

Sesutės.

Į TALKĄ SPORTININKAMS!

Sekmadienį, gruodžio mėn. 11 d. 8 val. ryto Vila Belos „Lithuania“ skyrius lygina futbolo aikštę Vila Zelinoje, netoli bažnyčios. Kviečiame visus sportininkus ir prijauniančius į talką. Prašome atsinešti ir reikalingus įrankius.

Valdyba.

SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“

Šešias dienas iki kaklo paskendęs liūne.

Prieš kiek laiko netoli Bellevillės miesto, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, vienas ūkininkas Hugi Jonas (Hegtas Džonasas) pergyveno tikrai šurpų nuotyki. Jis brido į klimpstantį liūną. Bebrisdamas pagaliau pradėjo klimpti. Juo labiau Džonasas stengėsi išsilaisvinti iš liūno, tuo labiau jis klimpo ir klimpo. Be abejo, Džonasas būtų liūne visiškai paskendęs, jei jo laimė, iki kaklo pasinėręs nebūtų užtikęs kieta podirvį, į kurį kojomis atsispyrė. Taip iki kaklo pasinėręs Džonasas išbuvo net šešias dienas.

Jo namiškiai, nepareinant jam namo, išėjo jo ieškoti. Tačiau liūne žolė buvo didoka ir todėl niekas nepastebėjo nugrimzdusio Džonso. Šaukti Džonasas negalėjo ir neįstengė.

Po šeštos dienos, Džonso laimei, jį pastebėjo vienas turistas. Jis liūne pamatė kažką juoduojant ir pamanė, kad tenai kruta koks nors gyvulus ar paukštis. Apie tai turistas pranešė aplinkiniams gyventojams, kurie atėję rado įklimpusį Džoną. Su dideliu vargu Džonasas tuojau buvo ištrauktas iš liūno ir nuvežtas į Bellevillės miesto ligoninę. Čia po kiek laiko Džonasas vėl pasveiko. Dabar apie šitą šurpų nuotyki Džonasas be susijaudinimo negali pasakoti.

Zmogus dabar ilgiau gyvena.

Šiomis dienomis Berlyne yra atidaryta paroda, kuri vaizduoja žmogaus gyvenimo kitimo aplink kybes. Būdingiausia tai, kad parodoje yra pavaizduota atskiromis diagramomis, padarytomis pagal statistikos duomenis, kaip žmogaus gyvenimas ilgėja. Pažymėtina, kad žmogaus gyvenimas pradėjo ilgėti paskutiniais, atseit, kultūriniais laikais. Kiekvienas vyras apytikriai gali sulaukti 59 metų, kai dar 1910 metais galėjo sulaukti tik 47,4 metų. Tai yra vidurkiai. Todėl

yra pranašaujama, kad kiekvienam antram vyrui ir moteriai galima bus sulaukti 70 metų amžiaus. Moterų vidurkis yra 62,81 metai. Toks amžiaus ilgėjimas priklauso nuo higienos mokslo, geresnių gyvenimo sąlygų ir dar nuo to, kad ir tautų būdas pasidaręs kitoks.

Šalis, kur nėra senmergių.

Liūdnas senmergių likimas. Jos dažnai kelia reikalingą viengungius apdėti mokesčiais, tikėdamos tokias priemones pavartojus ištekėti. Mat vis dėlto yra toks kraštas, kuriame senmergių nėra su žiburiu nerasi. Tai didelis valsčius New Hampshire Anglijoje. Ten senmergių nėra

keps pilną burtą privalo mergina vesti.

Nematomos pirštinės.

Niekas tiek neišleidžia pinigų pasipuošimui, kaip prancūzės, anglės ir amerikietės. Anglai apskaičiuoja, kad jų moterys per metus išleidžia 18 milijonų svarų sterlingų (apie 540 milijonų litų) vien tik drabužiams. Papuošalai greitai „sensta“, pasipuošus vieną, antrą kartą, trečią — jau stengiamasi pasipuošti kitaip. Žmonės, kurie iš šios moterų silpnybės gyvena ir krauna milijonus, suka galvas, stengdamiesi pramanyti kuo daugiau sia papuošalų ir kuo daugiau sia naujų madų. Taip begalvo-

Ir atėjo žiemuzėlė...

todėl, kad prisilaikoma įdomių ir iš senovės užsilikusių papročių. To valsčiaus gyventojai laiko garbe, kad nėra viena suaugusi mergina nelieka sena pana. Jei 21 metų susilaukusi panelė neturi sužadėtinio, visi nevedė ir nesusižadėję to valsčiaus vyrai susirenka ir traukia burtus, kuriame ta mergina privalo tapti Tė, kurie ištraukia tuščius burtus, privalo sumokėti tam tikrą sumą merginos pasoga. Ištrau-

dami jie sugalvoja ir nematomas pirštines.

Viena papuošalų gamykla Paryžiuje pradėjo pirštines dirbti iš tam tikros žuvies odos, kurios išsina tokios plonutės, kad užsimovus ant rankų, sunku būtų jas pastebėti. Patyrę apie tai amerikiečiai sugalvoja dar prašmatnesnes nematomas pirštines. Jie pagamino tam tikrą skystimą. Pamerkus į jį rankas, jis plonu sluoksniu prilimpa

prie odos, o ištraukus pradeda tirštėti tiek, kad negalima jo nuskusti nė peiliu. Norint šias pirštines numauti tenka rankas įmerkti į spiritą ir nuplauti vandeni su muilu. Naujienas mėgė tančios moterys šia mados staigmena nepaprastai susidomėjusios.

Tėvo pasiaukojimas

Romoj įvykęs nepaprastas tėvo pasiaukojimas. Vienas italas Bianchis, 33 metų amžiaus, Romoje sirgo akimis ir pagaliau per trumpą laiką visai apako. Gydytojai paaiškino, kad jis galėtų vėl praręgti, jei kuris nors sveikas žmogus jam paaukotų savo akį. Tada 62 m. amžiaus tėvas apsiėmė paaukoti vieną akį, kad galėtų suteikti sūnui šviesybę. Gydytojai padarė operaciją. Operacijos labai gerai pasisekė. Dabar tėvas ir sūnus mato kiekvienas tik viena akimi.

Aliuminijaus kišeniniai.

Aliuminijus, lengva, tvirta ir pigi medžiaga, dabar jau labai plačiai naudojama technikoje ir pramonėje. Sunku būtų išskaičiuoti daugybę įvairiausių gaminių, dirbamų iš aliuminijaus. Galop, aliuminijų pradėta vartoti kovai su kišenvagiais. Amerikoje ir Anglijoje jau gaminamos rūbams medžiagos su įtaisais jose aliumininiais siūlais. Tie siūlai medžiagą padaro nepaprastai tvirtą. Aliuminijuota medžiaga nedaug brangesnė už paprastą. Tačiau rūbams siūti toji medžiaga dar retai vartojama. Tuo tarpu pradėta gaminti aliumininis kišenišius su tam tikrais užsklendžiamais užraktais. Tokie kišeniniai esanti gana gera apsauga nuo kišenvagių, kurių didmiesčiams niekad netrūksta. Daugelis žmonių, kam tenka vaikščioti pilnais kišeniais, stengiasi isitaisyti tokius nešiojamus „seifus“.

JUOKAI

PRITYRĖS DAKTARAS...

Vyras sunkiai serga. Žmona pakviečia gydytoją. Ligonis, žiūrėdamas į čia patstovinėčią žmoną:

— O, tu mano brangioji žmonele, tu mano gerasis angele, mano didžiausias turtele!...

— Ar seniai jis taip klieda? — paklausė gydytojas.

VIENODOS NUOMONĖS...

Motina išskiria du besipešančius sūnus.

— Kodėl jūs nuolat pešatės? Argi negalite sutikti ir būti vienodos nuomonės?

— Kaip tik dėl to ir pešamės mama. Petriukas nori paimti obuolį, bet ir aš turiu tokį pat norą...

VARGŠĖ KANDIS...

— Tikrai pasigailėjimo verta vargšė kandis...

— Kodėl?
— Pavasarį turi gyventi kailiniuose, vasarą — kailiniuose, o žiemą — maudymosi kostiume...

KEISTAS VABZDYS...

Mokytojas: „Kaip vadinas tas vabzdys, kurio dėka tavo mama nešioja šilkinę suknelę?“

Mokinys: „Mano tėvelis, ponas mokytojau.“

Basas Jonukas kaip patrakęs bėga skersai gatvę.

— Kas tau pasidarė, Jonuk — klausia pavėsy atsistojęs jo draugas — ar tik ne saulės smūgis tave ištiko?

— Ne, ne mane, bet asfaltą, — atsako šis skubiai.

IRGI ORATORIUS...

— Ar tau teko kalbėti viešame susirinkime?

— Žinoma.
— Ir ką gi tu pasakei?
— Prašiau mane išteisinti.

Vaikų Kampelis

ATOSTOGAUJAM!

Jau baigiasi savaitė, kaip nelankome mylimosios mokyklės; na, bet po įtempto ir sunkaus metų darbo galime ir turime pailsėti, kad trisdešimt devintaisiais su didesne energija pakelti ūpą, vėl galėtume stoti garbingos milijoninės moksleivių jos tarpan. Kviečiu, taip pat atostogų metu neužmiršti knygelės ir mūsų — visi kas tik įveikiat — rašykite.

Linkiu dviejų mėnesių gražaus poilsio jums ir jūsų tėveliams!

R e d .

Lietuvos Karys.

Pranas Gudaitis.

Drebą žemė, kai jis eina,
maršo taktas: viens, du trys!
Tvirtą žingsnį lydi dainos,
nes jis Lietuvos karys.

Geležinės kario rankos,
sakalo akis aštri.
Valdo žodžiai, sūviais trenkia:
— Žengte marš! Pirmyn, būrys!

Pražygiuoja gretos tankios
miesto gatvėm ir keliais.
Žinom: kario tvirtos rankos
priešo tėviškėn neleis!

RAGANA PAMOTĖ

Mamos pasaka.

Seniai labai seniai pamiškėje gyveno neturtingi žmonės. Jie turėjo mažutę, gražią dukrelę, vardu Marytę, kurią labai mylėjo.

Marytės mamytė staiga mirė, o tėvas vedė pamotę raganą. Ji turėjo dukterį Onytę, negerą mergaitę.

Atėjo Marytei liūdnos dienos: ėmė pamotė nekęsti Marytės ir visaip ją tėvui skųsti. Tėvui labai gailėjo dukrelės, bet nieko negalėjo padaryti. Kartą pamotė tarė tėvui:

— Nuvežk Marytę į mišką ir palik! Aš negaliu jos ilgiau kęsti.

Tėvas, nuvežęs Marytę į mišką, įėjo į trobelę. Trobelė buvo tuščia, tai jis nutarė čia dukterį palikti. Atsisveikindamas, tėvas paliko miltų valgiui išsivirti.

Marytė apsiverkė viena miške palikus, bet ką darys: susikūrė ugnį ir užsikaitė valgi. Kai tik atsisisėdo valgyti, atbėgo pelytė ir sako:

— Gražioji mergele, duok ir man valgyti!

Marytė privalgdydino pelytę, o ši padėkojusi tarė:

— Ir aš tavęs neužmiršiu ir reikale padėsiu!

Mergaitė pavalgius atsigulė, bet negalėjo užmigti. Vidurnaktį išgirdo kažką atbildant. Atsitarė durys ir į trobelę įėjo meška. Marytė išsigandus ėmė drebtėti, bet meška jai sako:

— Na, gražioji mergele, eiva mudu pažaisti! Tu man užrišk akis, o aš tave gaudysiu. Jei aš tave sugausiu, tai suvalgysiu, o jei ne — gausiai apdovanosiu.

Paskui meška padavė Marytei varpelį ir sako:

— Užrišk man akis, o tu bėgiok ir skambink. Aš tuo tarpu gaudysiu.

Berišant meškai akis, užsoko Marytei ant peties pelė ir šnižda:

— Duok man varpelį, o tu lipk ant krosnies!

Marytė taip ir padarė. Meš-

ka pradėjo gaudyti, o pelytė skambindama bėgiojo. Meška sudaužė puodus, lėkštes ir saukojas susimušė, bet pagauti negalėjo.

— Gana jau! — sako. — Atrišk man akis!

Marytė atrišo meškai akis ir šį sau išėjo.

Rytą pabudus Marytė rado trobelėje daug aukso ir visokių gėrybių prikrauta.

Ryt dieną pamotė varė tėvą dukterį parvežti, nors ra manė, kad jis jos tik kaulus parveš.

(Bus daugiau).

ISPĖK! (2 t.)

V. Gedvilaitė

Moteriška vardą jei turėsi,
ir dar dvi raides pridėsi.
Tada vyrišką vardą gausi,
o jei dar pradžioj dvi plus—
moteriškas rūbas bus.

**PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrakn visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

**Daktaras
A. Jazara-Snege**

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve nerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5. Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

„Kadernetos“ (Carteira de identidade)

tik 80\$000. Einant įstatymu Nr. 406 privaloma kiekvienam svetimtaučiu. Išsiimkite „kadernetą“ negaišdami laiko
Dr. De Thimé rua Direita, 36 1° andar, sala 10.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIA VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

**PIJAUS RUTKAUSKO
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA**

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo. Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė pa didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCMIDT
Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje galima gauti įvairiausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite įsitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti Lietuvos Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslų persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesnį kiekį persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus, siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1767 SÃO PAULO. Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRE SA. Plokštelių į provinciją ne-siunčiamos.

Pasinaudokite proga šiandien pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustu-vės darbus.
Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelių (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)
SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠ STY-GŲ ORKESTRAS (TRIO)
Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu našu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.
Raštinė Vietoje

„Lietuvis“ ir lietuviški laikraščiai pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos;
2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J. Paulino laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiams krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rajone: 1. Rua da Moóca ir av. Pées de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELINOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. NORTE IR BRAZ stoties kiosku-se. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus, rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mém de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikraščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose Lietuvos apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoj

„KAUNAS“

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOŽO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir modernių medžiagų pasirinkimas. Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kosi-tumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.
Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžia-gos siūtų mūsų siūvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 3\$000.
Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, ne-gu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeiavybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Maua 207 kampas rua Conceição prie pat Luz stoties.

Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.
Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis.
Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

Įkurta 1900 m.

Ivairios žinios

Lietuvos ministerių pakeitimai.

„Elta“ praneša, kad buvęs ilgametis Lietuvos [galiotas] Ministeris Berlyne Dr. J. Šaulys skiriamas ministeriu į Varšuvą. Iki šiol buvęs Lietuvos Ministeris pulk. Škirpa skiriamas Dr. J. Šaulio vieton į Vokietiją.

Veiklus mūsų laikraščio platintojas.

Urugvajuje, Montevideo mieste gyvena uolus „Lietuvio“ platintojas ir bendradarbis p. St. Šuipys. Besiartinant Naujiesiems Metams p. Šuipys surado „Lietuviui“ keliolika naujų prenumeratorių. Šiomis dienomis St. Šuipys prisituntė iš Montevideo čekį už šiuos naujus metinius prenumeratorius: B. Krikščionas, P. Kavaliauskas, A. Zupka, V. Jaškelevičius, I. Šimaitis, A. Kairys, A. Meškauskas, J. Petrauskas, R. Ražėnas, A. Alekna, A. Lengvenis, P. Pratašas. P. St. Šuipys naujųjų skaitytojų vardu kartu siunčia mūsų laikraščiuo nuosirdžius sveikinimus ir linkėjimus. Mes iš savo pusės taip pat nuosirdžiai dėkome p. Šuipiu už didelį pasidarbavimą mūsų laikraščiuo ir visiems čia pamėnėms skaitytojams reiškiame padėką už prisiųstus pinigus už prenumeratą.

Pasirašė sutartį.

Šiomis dienomis tarp Brazilijos ir Venezuelės respublikos pasirašyta ekstradicijos /nusi-kaltėlių išdavimo sutartis/. Ta

proga laikraščiai pažymi, kad santykiai tarp abiejų valstybių plečiasi.

Prancūzijos pasiuntinybę saugo policija.

Prancūzijos pasiuntinybės rūmus Romoje saugo stiprūs policijos būriai. Paskutinėmis dienomis sukiršinti Italijos fašistų demonstrantai prieš Prancūzijos pasiuntinybę surengė mitingą, kur garsiai šaukė: „norime Korzikos, Tunisijos ir Alžerijos“. Policija demonstrantus išskleidė ir stropiai saugo pasiuntinybės rūmus nuo galimų demonstrantų pasikėsinimų.

Antiprancūziška propaganda Italijoje smarkiai plinta ir dėl jos žymiai pablogėjo abiejų valstybių santykiai.

Prancūzija nemananti patenkinti italų pretenzijų.

Laikraščiai rašo, kad Prancūzijos vyriausybė, visos tautos pritariama, esanti griežtai priešinga imperialistinėms italų reikalavimams ir tų reikalavimų nemananti patenkinti.

Alžerijos ir Tunisijos gyventojai griežtai protestuoja prieš italų pretenzijas ir yra pasiryžę visomis priemonėmis gintis nuo italų užgrobtimo.

Prancūzijos vyriausybė laimėjo.

Nesenai įvykęs konfliktas tarp darbo konfederacijos ir Prancūzijos vyriausybės pasibaigė višišku pastarosios laimėjimu. Dar

bo konfederacijos suorganizuotas streikas visai irakasavo. Da bar darbo konfederacijos vadai pradėjo derybas su vyriausybės atstovais. Spėjama, kad pavyks susitarti.

Susektas sąmokslas Sovietų Rusijoje.

Iš Rygos pranešama, kad Sovietų Rusijoje, Ukrainos srityje susektas didelis sąmokslas prieš Staliną ir jo vyriausybę. Esą sąmokslininkai turėję tikslą nužudyti Staliną ir dar kelis dabartinius bolševikų vadus. Svarbiausiu sąmokslininkų uždaviniu buvo atstatyti laisvą Ukrainos valstybę. Į šį sąmokslą įvelta labai daug aukštų Sovietų valdininkų ir šaip žmonių. Suinta keli šimtai asmenų. Sąmokslu vado vams grėsianti mirties bausmė.

Didelės iškilmės Santos mieste.

Ateinančių metų sausio mėnesio pabaigoje Santos miestas iškilmingai švęs savo sukaktuves. Ta proga organizuojama didelė rajoninė paroda. Iškilmų komitetas žada pakviesti į sukaktuvių minėjimą Brazilijos Respublikos Prezidentą Getulio Vargas, São Paulo Interventorių ir daug kitų aukštų svečių.

Statys milžinišką restoraną.

Rio de Janeiro mieste ant Praça da Bandeira, numatyta pastatyti milžinišką restoraną darbininkams. Restoranas galės per dieną pagaminti valgį 5.000 žmonių.

Mirė Sabbado de Angelo

Šiomis dienomis São Paulo mieste mirė didelis pramonininkas Sabbado de Angelo, „Sudan“ fabriko savininkas. Pažymėtina, kad velionis savo pramonininko karjerą pradėjo iš labai menkų sutaupų ir prieš mirytį jau buvo stambus milijonierius.

— São Paulo policija griežtai ir energingai persekioja įvairių azartinių lošimų, kaip „bišių“, „frontonų“ ir kitų lošimo įstaigų lošikus. Lošikai ir lošimo organizatoriai baudžiami. Laisvai leidžiama lošti tik viešųjų loterijų bilietais.

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siu- vykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Šį siūvyklą atidare skyrų ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Gerbiamieji Skaitytojai!

Jau artinasi Nauji Metai, todėl laikas pasirūpinti užsimokėti už laikraščio prenumeratą 1939 metams Nežiūrint į tai, kad mūsų laikraštis šįmet žymiai padidintas, jo prenumeratos kaina paliekama ta pati. Būtent: BRAZILJOJE metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Į LIETUVĄ — metams 20 milreisų, pusmečiui 10\$000. Į ARGENTINĄ — metams 3 peza, pusmečiui pusantro pezo. Į URUGVAJŲ — metams pusantro (urugvajiško) pezo. ŠIAURĖS AMERIKOJE — metams 1 doleris. Į VISAS KITAS PASAULIO ŠALIS — metams 1 doleris.

Pinigus siųsti: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO—BRASIL.

Visi metiniai „Lietuvio“ prenumeratoriai, užsimokėję už prenumeratą ligi Naujų Metų gaus nemokamai didelį LIETUVIŠKĄ KALENDORIŲ 1939 METAMS.

Kas užsiprenumeruos laikraštį dabar gaus jį nuo šios dienos ligi 1939 metų pabaigos.

Administracija.

Reikalingos siuvėjos prie capų /lietaus apsiaustų/ siuvimo. Kreiptis: Rua Galvão Bueno, 202. Liberdade.

Dr. M. BARMACK.

«Santa Casa» ligoninės Chirurgijos Doktoras. Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinarias. Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNSLTORIJA:

Rua Tres Rios, 381 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193. Tel. 5-5843.

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms gavo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsieninių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigliau siomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užeikite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatinių klientais.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia) Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Geriausia ir pigiausia Kalėdoms dovana!

Jau išėjo iš spaudos Kosto Činčiko — Lietuvio įdomus ir imponuojantis poezijos rinkinys „VELNIAI ROJUJ“. Tai pirmoji Brazilijoje lietuviška knyga, kurioje paprastais, kiekvienam lietuviui suprantamais, žodžiais apdainuota mūsų vargai, gyvenimas įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepasiekiamą laimė... Lietuvi, nepraleiskite progos! Kiekvienas nusipirkite ir perskaitykite. Čia jūsų dvasia ras daug peno? Knyga 70 puslapių. Nebrangi, tik 3\$500, Lietuvoje — 1,10 lt., Lenkijoje — 1 zł., ir U. S. A. — 20 ct.

Knygą galima gauti visuose São Paulo kioskuose, kur tik pardavinėjama lietuviški laikraščiai. Norintieji užsisakyti į provinciją ir kitas valstybes privalo siųsti pinigus ir reikalavimą šiuo adresu: Konstanty Czynczyk Rua Bandeirantes, 474. „Lietuvio“ Redakcija/ São Paulo, Brazil.

Norėdami apsaugoti savo akių sveikatą nešiokite AKINIUS

Moderniški akiniai

Pigiausiomis kainomis gaunami pas diplomuotą optica FOTOPAN Avenida São João, 340

Lietuviams, atėjusiems su savo skelbimu duodame specialia 10% nuolaida. Taip pat turime didelių foto aparatų pasirinkimą. Ir visas fotografijas.

ISTATYMAI SVETIMŠALIAMS

Informaciją Agencija, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390 sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo raštinę iš minėtosios gatvės į RUA DOS GUSMÕES Nr. 324 (arti Gabinete de Investigações), kur ir toliau tęs visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus.

Taip pat priimama visokie dokumentai vertimui.

Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, Nr. 324.

(ši gatvė prasideda arti Luz stoties)